

29 december 2009

Riksrevisionen är en del av riksdagens kontrollmakt och ska genom oberoende granskning av statlig verksamhet medverka till demokratisk insyn och effektiv förvaltning.

Brister i tillsynen av överförmyndare

Tillsynen av överförmyndare har omfattande problem, trots att de varit kända en längre tid. Hjälpbehövande med andra behov än tidigare ställer nya och större krav på överförmyndarna.

Riksrevisionen har granskat länsstyrelsernas tillsyn av överförmyndarna. Granskningen är en uppföljning av revisionens granskning från 2006.

Granskningen visar att flera förändringar har skett. Länsstyrelsernas samlade resurser för tillsyn av överförmyndare har ökat. Skillnader är dock stora mellan länen, från i genomsnitt 0,78 till 17 tillgängliga dagar för tillsyn per överförmyndare i länet. Länsstyrelserna har ökat antalet genomförda inspektioner, liksom antalet granskade akter vid varje inspektion. Förbättringar märks av dokumentation och återkoppling av tillsynens resultat.

Ännu kvarstår dock stora brister. Variationerna av anmärkningar på granskade akter hos överförmyndarna är stora mellan länen. Detta innebär risker för bristande likabehandling och rättssäkerhet för den enskilde. Det finns även risk för att hjälpbehövandes intressen sätts åt sidan som en följd av intressekonflikter hos överförmyndaren som ska både rekrytera och utöva tillsyn över ställföreträdaren.

I granskningen har även framkommit att överförmyndarnas verksamhet växer, framför allt de svåra fallen. Nya grupper tillkommer också med delvis annat behov av stöd. Ett exempel är en kraftig ökning av ensamkommande flyktingbarn. Ett annat exempel är så kallade dubbeldiagnoser, det vill säga personer med både missbruk och psykiska störningar.

– Länsstyrelsernas tillsyn av överförmyndarna har stor betydelse i skyddet av samhällets mest utsatta. Trots olika åtgärder finns fortfarande problem med tillsynen. Samtidigt måste överförmyndarnas verksamhet kunna möta de nya och ökande behoven. Regeringen bör pröva om verksamhetens organisation är ändamålsenlig, säger *riksrevisor Claes Norgren*.

Bakgrund: Överförmyndare väljs av kommunerna och är en kommunal myndighet som ska ta tillvara utsatta personers intressen, bl.a. genom att utöva tillsyn över ställföreträdare. Dessa är förmyndare för underåriga, samt gode män och förvaltare för hjälpbehövande vuxna. Länsstyrelserna har statligt tillsynsansvar för överförmyndarnas verksamhet. Riksrevisionens tidigare granskning: Länsstyrelsernas tillsyn av överförmyndarna (RiR 2006:5).

Rapporttitel: Tillsynen av överförmyndarna – uppföljningsgranskning (RiR 2009:31)

Rapporten kan hämtas och beställas på www.riksrevisionen.se

Riksrevisor: Claes Norgren, 08-517 140 30

Projektledare: Elisabeth Carlsund, 08-517 140 51, 073-445 20 51

Pressekreterare: Martin Engman, 08-517 142 01, 073-445 22 01